

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoPr/4/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112241807
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:1112241807.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., v spore žalobcu Fond na podporu vzdelávania, so sídlom Panenská 29, 811 03 Bratislava, IČO: 47 245 531, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou AENEA Legal s. r. o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovanému J. E. K., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom D. XX, XXX XX B. B., právne zastúpenému JUDr. Ing. Bernardom Pekárom, PhD., advokátom so sídlom Kukučínova 24, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 5.660,45 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20Cpr/1/2014-340 zo dňa 19. 05. 2015 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu o zaplatenie istiny 5.660,45 Eur spolu s úrokom z omeškania 8,75 % ročne od 13. 11. 2012 do zaplatenia a s trovami konania (prvý výrok). Zároveň uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške súdneho poplatku 339,50 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 1.866,41 Eur na označený účet právneho zástupcu, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (druhý výrok).

Okresný súd mal preukázané, že žalobca Pôžičkový fond pre začínajúcich pedagógov (ďalej aj „fond“) je právnickou osobou zriadenou zákonom č. 471/2002 Z. z., činnosťou ktorej je poskytovanie pôžičiek pre začínajúcich pedagógov. Žalovaný bol v období rokov 2008 - 2012 členom rady fondu. Ide o čestnú funkciu, člen rady fondu nemôže byť jeho zamestnancom a ak vykonáva pre fond činnosť, nie je oprávnený za jej výkon prijať odmenu. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobca ako zamestnávateľ a žalovaný ako zamestnanec s poukazom na § 226 Zákonníka práce uzatvorili:

- dohodu o vykonaní práce zo dňa 14. 12. 2009, predmetom ktorej bola príprava pripomienok k návrhu novely zákona na zlúčenie PFZP a ŠPF na zasadnutie rady fondu dňa 15. 12. 2009, vyplatená odmena 132,09 Eur,

- dohodu o vykonaní práce zo dňa 14. 12. 2009, predmetom ktorej bola príprava v období od 15. 12. 2009 do 23. 12. 2009 koncepcie poskytovania pôžičiek pre žiadateľov z fondu na najbližších päť rokov, vyplatená odmena 3000 Eur,

- dohodu o vykonaní práce zo dňa 08. 06. 2010, predmetom ktorej bola príprava podkladov na zmenu štatútu fondu v súvislosti s úpravou spoplatnenia predčasného splatenia pôžičiek na zasadnutie rady fondu a dozornej rady dňa 09. 06. 2010, vyplatená odmena 132,09 Eur,

- dohodu o vykonaní práce zo dňa 14. 06. 2010, predmetom ktorej bola príprava návrhov na dopracovanie štatútu fondu v súlade s uzneseniami rady fondu a dozornej rady a zmenami súvisiacimi so zmenou sadzobníka poplatkov, vyplatená odmena 2000 Eur,

- dohodu o vykonaní práce zo dňa 08. 10. 2010, predmetom ktorej bola príprava analýzy zabezpečenia finančných zdrojov pre nasledujúcich päť rokov na zasadnutie rady fondu dňa 12. 10. 2010, vyplatená odmena 132,09 Eur,

- dohodu o vykonaní práce zo dňa 13. 12. 2010, predmetom ktorej bola príprava návrhov na zasadnutie rady fondu dňa 15. 12. 2010, vyplatená odmena 132,09 Eur,
- dohodu o vykonaní práce zo dňa 20. 04. 2011, predmetom ktorej bola príprava návrhu na zasadnutie rady fondu dňa 29. 04. 2011, vyplatená odmena 132,09 Eur.

Na ich základe boli žalovanému poukázané finančné prostriedky 5.660,45 Eur.

Žalobca tvrdil, že dohody o vykonaní práce (ďalej aj „dohoda“, resp. „dohody“) neboli uzatvorené za účelom uvedeným v ich predmete. Každé plnenie, ktoré žalovaný na ich základe žalobcovi poskytol, súviselo s jeho pôsobením v rade, resp. záležitosťami patriacimi do pôsobnosti rady fondu podľa § 4 písm. b) zákona č. 471/2002 Z. z. o Pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov (ďalej len „zákon“). Dohody boli uzatvorené v rozpore s § 3 ods. 9 zákona, preto sú podľa žalobcu s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) neplatné, žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil a je povinný vrátiť prijaté plnenie. Žalobca nemá povinnosť vrátiť plnenie poskytnuté žalovaným, lebo bolo realizované v rámci výkonu funkcie člena rady fondu, ktorý má nárok iba na náhradu cestovných výdavkov, nie na odmenu. Fond je verejnoprávnym subjektom a čestný výkon funkcie člena rady fondu mal zabezpečiť jeho nezávislosť. Výstupy na základe sporných dohôd nie sú v každom prípade podložiteľné a preukázateľné. Porovnaním predmetov dohôd u rôznych bývalých členov rady je zistiteľné, že bývalý štatutár fondu zadával rovnaké úlohy rôznym osobám, napríklad dňa 20. 04. 2011 bola uzatvorená dohoda o vykonaní práce s rovnakým predmetom činnosti minimálne s ôsmimi bývalými členmi. Žalovaný z dôvodu neplatného uzatvorenia dohôd nenadobudol status zamestnanca a nemôže sa domáhať ochrany podľa Zákonníka práce. K vznesenej námietke premlčania žalobca uviedol, že nárok uplatnil dňa 12. 12. 2012 v rámci plynutia subjektívnej aj objektívnej premlčacej doby. Na schôdzu Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport konanú 16. 06. 2011 predložil fond Výročnú správu o činnosti a hospodárení pôžičkového fondu za rok 2010, platné uznesenie nebolo prijaté. Rada Študentského pôžičkového fondu preto 14. 09. 2011 prijala uznesenie, ktorým uložila riaditeľovi vyžiadať od právnikovi stanovisko, či fond môže s členom rady a dozornej rady fond uzatvárať dohodu o vykonaní práce a či je to v súlade s § 5 ods. 4 zákona. Po personálnej zmene v rade v apríli 2012 rada v novom personálnom zložení prijala uznesenie s obsahom podobným uzneseniu zo 14. 09. 2011. V memorande zo dňa 05. 10. 2011 bol vyslovený záver, že takáto dohoda nie je v súlade s § 5 ods. 4 zákona. Rada mala 7 členov, dozorná rada 3 členov. So všetkými boli uzatvárané dohody o vykonaní práce od roku 2005 do roku 2011.

V odpore podanom v zákonnej lehote proti platobnému rozkazu č. k. 20Ro/132/2013-62 zo dňa 10. 12. 2013 Okresného súdu Banská Bystrica žalovaný uviedol, že činnosti, za ktoré mu boli vyplatené odmeny nevykonával ako člen rady fondu, ale ako nezávislý odborník, čo nasvedčovalo potrebe uzatvorenia dohôd o vykonaní práce podľa § 226 Zákonníka práce. Na prípad sa nevzťahuje právna úprava Občianskeho zákonníka, ale § 222 Zákonníka práce ako lex specialis. Počas konania žalovaný uvádzal, že na základe dohôd, ktorých neplatnosť žalobca namieta, vykonával nad rámec činností člena rady fondu činnosť, ktorá nespádala do pôsobnosti rady fondu, mohla byť vykonávaná výlučne kvalifikovanými odborníkmi v danej oblasti a nesúvisela s jeho funkciou člena rady. V § 4 zákona je uvedené, čo patrí do pôsobnosti rady fondu, povinnosti členov rady taxatívne vymenúval štatút. Podľa zaužívaného postupu členovia rady fondu vychádzali z podkladov, ktoré pripravovali a predkladali zamestnanci fondu a jeho riaditeľ podľa § 8 a 10 štatútu fondu. Materiály dostávali na preštudovanie v predstihu pred rokovaním rady fondu, viedli k nim diskusiu a hlasovali o nich. Členovia rady tieto podklady sami nechystali. Žalovaný mal teda len odsúhlasovať a schvaľovať podklady, ktoré mu boli predložené, do rámca jeho činnosti nespádalo ich zaobstarávanie a zhromažďovanie. Žiadna z činností, ktoré boli predmetom dohôd, nespádala do náplne činnosti člena rady. Išlo o činnosti, ktoré mohol vykonať len človek znály pomerov a odborník. V tom čase vykonával funkciu prednostu A.A.J., toho času je starobným dôchodcom. V každej dohode bol stanovený obsah, rozsah a doba vykonania danej práce, ktorá sa predkladala riaditeľovi fondu buď písomnou formou, e-mailovou formou alebo ústne, nikdy nie naraz všetkými tromi spôsobmi. Žalovaný uzatvoril dohody v dobrej viere, že sú v súlade so zákonmi aj štatútom fondu, bol dobromyseľný a nemal v úmysle obohacovať sa. Vykonával všetky práce, za ktoré mu bola odmena vyplatená. Vo svojej výpovedi opísal úkony, ktoré realizoval za účelom splnenia tej-ktorej dohody. Vedeli, že nemôžu byť zamestnanci žalobcu, z tohto dôvodu boli dohody uzatvárané tak, že nie sú zamestnancami fondu. Dohody uzatvorené v zmysle kogentnej právnej úpravy § 226 Zákonníka práce zakladajú pracovnoprávny vzťah a subsidiárne pôsobnosť všeobecnej časti OZ. Neplatnosť právneho úkonu spôsobil žalobca, ktorý žalovaného a jeho kolegov pred uzavretím prvej dohody uistil, že takéto dohody medzi žalobcom a členmi rady fondu sa už v minulosti uzatvárali, a nie sú v rozpore so zákonom. Dohody sa uzatvárali na základe návrhu právneho predchodcu žalobcu. V zmysle § 222 Zákonníka práce by mal žalovaný žalobcovi vrátiť vyplatenú odmenu a žalobca žalovanému peňažnú náhradu za výkony,

ktoré boli na základe dohôd vykonané. Podľa § 17 ods. 3 Zákonníka práce však neplatnosť dohôd nemôže byť žalovanému na ujmu, keďže ju sám nespôsobil, preto má právo požadovať od žalobcu náhradu škody. Žalovaný má za vykonané pracovné úlohy nárok na odmenu, ktorá by mu v prípade, ak by vrátil plnenie, vyplatená nebola, čo je možné definovať ako škodu. Namietaná neprímeranosť výšky finančnej odmeny je neopodstatnená, len v dvoch prípadoch bola vyššia ako 132,09 Eur. Vo všetkých ostatných prípadoch bola žalovanému vyplatená netto odmena 107,- Eur za 10 hodín. V rámci všetkých dohôd rozsah prác prevyšil 240 hodín, za ktoré boli vyplatené odmeny 4.585,- Eur netto, čo predstavuje 23,60 Eur brutto a 19,10 Eur netto za hodinu, čo nie je neprímeraná ani nadhodnotená cena práce, ktorú môže vykonať len kvalifikovaný odborník. Žalovaný vzniesol námietku premlčania v zmysle § 107 OZ. Žalobca sa ako iniciátor uzatvorenia dohôd o ich absolútnej neplatnosti mohol dozvedieť najneskôr dňom ich uzavretia, resp. dňom, kedy bola vyplatená odmena, nárok si uplatnil dňa 13. 12. 2012. Okrem nároku z dohôd zo dňa 13. 12. 2010 a 24. 11. 2010 sú nároky premlčané.

Pri posudzovaní premlčania nároku v zmysle § 107 OZ okresný súd vychádzal z toho, že subjektívna premlčacia lehota začala plynúť najskôr dňa 05. 10. 2011, kedy bolo advokátskou kanceláriou vypracované memorandum, z ktorého vyplýva právny záver, že dohoda o vykonaní práce medzi členom rady fondu a členom dozornej rady so Študentským pôžičkovým fondom nie je v súlade s § 5 ods. 4 zákona. Žalobca sa dozvedel o okolnostiach rozhodujúcich pre uplatnenie jeho práva na bezdôvodné obohatenie a o absolútnej neplatnosti dohôd na základe tohto memoranda. Subjektívna premlčacia doba preto u všetkých dohôd, ktoré zmluvné strany uzatvorili, začala plynúť 05. 10. 2011 a uplynula 05. 10. 2013. Žalobca svoj nárok uplatnil dňa 13. 12. 2012, teda včas.

Okresný súd mal tiež preukázané, že dohody o vykonaní práce uzatvorené 14. 12. 2009, 08. 06. 2010, 14. 06. 2010, 08. 10. 2010, 13. 12. 2010 a 20. 04. 2011 obsahujú všetky obsahové náležitosti vyžadované Zákonníkom práce - vymedzenie pracovnej úlohy, odmeny, za jej vykonanie, doby, v ktorej sa práca mala vykonať aj predpokladaný rozsah prác, boli uzatvorené písomne a podpísané štatutárnym zástupcom žalobcu. Konštatoval, že ide o osobitný druh zmlúv podľa § 226 Zákonníka práce. Okrem všeobecnej časti Zákonníka práce a subsidiárnej pôsobnosti všeobecnej časti Občianskeho zákonníka na ne nemožno aplikovať ustanovenia Zákonníka práce o pracovnom pomere. Citoval § 1 Zákonníka práce účinného od 01. 01. 2009 a zdôraznil, že kogentná povaha Zákonníka práce vyplýva z § 18. Okresný súd mal za to, že dohody o vykonaní práce nezakladajú pracovný pomer, ale pracovnoprávny vzťah, v ktorom žalovaný nadobudol postavenie zamestnanca a žalobca postavenie zamestnávateľa. Nakoľko § 5 ods. 4 zákona zakazoval, aby zamestnanci fondu boli členmi rady fondu, členovia rady fondu, ktorým bol aj žalovaný, potom nemohli platne uzatvárať akékoľvek zmluvy alebo dohody podľa Zákonníka práce. Dohody o vykonaní práce sú v zmysle § 39 OZ neplatné. Vzhľadom na pracovnoprávny charakter právneho vzťahu súd prvej inštancie dospel k potrebe aplikácie § 17 ods. 3 Zákonníka práce, nakoľko neplatnosť dohôd nespôsobil žalovaný, lebo bol žalobcom ubezpečený, že dohody nie sú v rozpore so zákonom a netýkajú sa výkonu práce člena rady. Aj vylúčením riaditeľa fondu ako svedka mal okresný súd preukázané, že dohody o vykonaní práce so žalovaným boli uzatvorené na základe jeho požiadavky pre zabezpečenie plnenia úloh žalobcu. Neplatnosť dohôd spôsobil žalobca ako zamestnávateľ svojou aktivitou pri uzatváraní dohôd v rozpore s § 5 ods. 4 zákona, čo nemôže byť na ujmu žalovaného ako zamestnanca a ak by mu na základe týchto neplatných právnych úkonov vznikla škoda, žalobca je povinný ju nahradiť. Následne okresný súd s poukazom na § 1 ods. 4 Zákonníka práce aplikoval ustanovenie § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka zohľadňujúc § 223 ods. 2 Zákonníka práce v prípade, že by žalovaný mal vrátiť vyplatenú odmenu a žalobca by mu mal vyplatiť peňažnú náhradu za výkony. Ak by došlo k zaviazaniu žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi, na jeho strane by vznikla ujma vo forme majetkovej škody. Žalovaný práce v zmysle dohôd musel vykonať, keďže mu bola vyplatená odmena a boli ďalej použité a spracovávané radou na prijatie konkrétnych rozhodnutí pre ďalšie fungovanie fondu. Žalobca nepreukázal, že žalovaný prácu v zmysle dohôd nevykonával, o čo sa snažil na základe časti predložených výstupov. Škoda predstavuje odmenu, na ktorú má žalovaný nárok za vykonanú prácu, pričom okresný súd poukázal na článok II. základných zásad Zákonníka práce a ich obdobu v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustánil, že od žalovaného nemožno spravodlivo požadovať vrátenie odmeny vyplatenej na základe dohôd o vykonaní práce neplatných pre rozpor so zákonom, ktorých neplatnosť nespôsobil. Žalovaný pracovné úlohy riadne vykonával nad rámec čestnej funkcie člena rady fondu a vzniklo mu právo požadovať za vykonanú prácu odmenu. Nie je možné poskytovanie súdnej ochrany strane sporu, ktorá podľa všetkých okolností prípadu sama spôsobila neplatnosť právneho úkonu zvolením nesprávnej právnej formy na dosiahnutie výsledku.

Nevykonanie navrhnutého dôkazu vypočítaním svedka F. P. A. súd prvej inštancie odôvodnil nehospodárnosťou, pretože tento svedok poskytol písomné čestné prehlásenie, z ktorého vyplýva

skutkový stav, ktorý chcel žalobca preukazovať, vykonanie tohto dôkazu by nezmenilo právnu otázku nároku.

Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil okresný súd ustanovením § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a priznal v konaní úspešnému žalovanému náhradu trov konania okrem odmeny za 2 úkony právnej služby, a to poradu z 10. 03. 2015 a zo 07. 05. 2015, ktoré nepovažoval za účelné, keďže skutková a právna obrana žalobcu sa nezmenila.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie s poukazom na § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a h) a § 205 ods. 2 písm. b), c), d), f) O. s. p. Podľa odvolateľa zmätočnosť a nedostatočné odôvodnenie rozsudku spočívajú v neprípustnej aplikácii Zákonníka práce vrátane jeho § 17 ods. 3, v kvalifikovaní činností, ktoré mali byť vykonané na základe dohôd o vykonaní práce za činnosti vykonané nad rámec funkcie člena rady fondu, v závere súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný dohodnuté činnosti riadne vykonal. Poukázal na to, že výška odmeny za vykonanú prácu bola dojednaná v neplatných právnych úkonoch - dohodách o vykonaní práce. Namietol záver okresného súdu, že žalovanému by rozhodnutím o povinnosti vrátiť žalobcovi vyplatené finančné prostriedky bola spôsobená ujma vo forme škody. Zotrval na tom, že výstupy na podklade sporných dohôd o vykonaní práce sú nepreukázateľné a nepodložiteľné, resp. sú v rozpore so zadanou úlohou.

Odvolateľ argumentoval, že práv a povinností upravených Zákonníkom práce sa môže domáhať iba účastník platného pracovnoprávneho vzťahu. Sporné dohody o vykonaní práce nezaložili platný pracovnoprávny vzťah, preto sa žalovaný ochrany v zmysle Zákonníka práce domáhať nemôže. Dohody o vykonaní práce je potrebné posudzovať z hľadiska ich obsahu; ich predmetom boli činnosti patriace do výkonu funkcie člena rady fondu, preto sú neplatné podľa Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom o pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov, nejde o neplatnosť v pracovnoprávnom vzťahu. Neplatnosť týchto dohôd spôsobil žalovaný dobrovoľným vstupom do zmluvného vzťahu, preto nemôže požívať ochranu § 17 ods. 3 Zákonníka práce. Hypotéza tejto právnej normy poskytuje ochranu zamestnancovi, ktorým žalovaný nebol. Ak žalovaný pristúpil k vykonaniu činností, ktoré boli obsahom dohôd o vykonaní práce, pristúpil len k vykonaniu čestnej funkcie člena rady fondu. Okresný súd bez vykonania dokazovania prezumoval vznik a rozsah škody, ktorej vznik je predpokladaný v § 17 ods. 3 Zákonníka práce, nezaoberal sa otázkou protiprávnosti vzniku škody ani príčinnej súvislosti. Súd mal za to, že doposiaľ žalovanému škoda nevznikla, vznikla by v prípade jeho zaviazania na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pri určovaní výšky škody okresný súd vychádzal z výšky odplaty uvedenej v dohodách, ktoré označil za neplatné. Žalobca zdôraznil aj existujúci konflikt záujmov. Osoby, ktorým boli finančné prostriedky vyplatené si ich vyplatenie odsúhlasili alebo skontrolovali z pozície člena rady fondu, resp. dozornej rady. Aj v prípade aplikácie režimu Zákonníka práce by neboli splnené podmienky jeho § 17 ods. 3. Vrátením prostriedkov žalobcovi žiadna ujma ani škoda žalovanému nevznikne.

Odvolateľ sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že činnosti zo sporných dohôd o vykonaní práce boli vykonávané nad rámec funkcie člena rady fondu. Poukázal na demonštratívny výpočet činností, ktoré mal člen rady vykonávať v § 4 zákona, pričom podrobnosti o činnosti fondu upraví jeho štatút (§ 1 ods. 3 zákona). Povinnosť rady fondu fond riadiť a vykonávať jeho správu nemožno subsumovať výlučne pod jednotiaci charakter právomocí označených žalovaným a súdom prvej inštancie ako právomocí schvaľovacie a rozhodovacie. Povinnosťou člena rady fondu bolo vykonať všetko potrebné k tomu, aby tento subjekt efektívne a hospodárne fungoval. Podľa § 7 ods. 18 štatútu fondu bol žalovaný oprávnený predkladať akékoľvek návrhy a podnety, za čo nemohol vzhľadom na čestný charakter vykonávanej funkcie poberať odmenu a už vonkoncom nie ako zamestnanec. Nevyhnutným predpokladom pre plnenie funkcie člena rady bolo aj oboznámenie sa, analýza, spracovanie a vyhodnotenie informácií, ktoré majú tvoriť podklad pre prijatie rozhodnutia. Rozhodovať neznamená iba hlasovať. Žalovaný mal možnosť voľby, či výkon funkcie člena rady fondu prijme, alebo odmietne.

Okresný súd podľa odvolateľa náležite neodôvodnil zistenie, že žalovaný práce na základe sporných dohôd o vykonaní práce vykonal, len sa v celom rozsahu stotožnil s výpoveďou žalovaného, v ktorej vymenoval činnosti, ktorých vykonanie bolo potrebné na splnenie zadanej úlohy, ale nepreukázal ich reálne vykonanie. Súd prvej inštancie opomenul vyjadrenie žalovaného: „Vedeli, že nemôžu byť zamestnancami žalobcu. Z tohto dôvodu dohody boli uzatvárané tak, že nie sú zamestnancami fondu.“ Z uvedeného vyplýva, že pri uzatváraní dohody o vykonaní práce si bol žalovaný vedomý, že nemôže byť zamestnancom fondu a napriek uvedenému k jej uzatvoreniu pristúpil. Žalobca nepriamo preukázal, že žalovaný činnosti nevykonal, nakoľko nepredložil konajúcemu súdu len časť výstupov žalovaného, ale celý ich rozsah nájdený v archíve. Nájdené výstupy nepreukazovali vykonanie činnosti žalovaným a vykazovali vážne nedostatky. K dohodám zo dňa 20. 04. 2011 a dvom dohodám zo 14. 12. 2009 sa

v archíve žalobcu nenachádzajú žiadne výstupy. K dohode zo dňa 13. 12. 2010 bol nájdený výstup bez dátumu, označený ako návrh postupu pri poskytovaní pôžičiek žiadateľom, ktorým nebola priznaná pôžička z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov v roku 2010 podľa jednotlivých krajov. Podľa jeho obsahu dokument mala vypracovať predsedníčka rady fondu F. V. J.. Ak sa napriek tomu žalovaný na vypracovaní dokumentu podieľal spolu s ďalšími členmi rady fondu, išlo o kolektívnu prácu, s čím sa súd prvej inštancie nezaoberal. Totožný výstup okrem žalovaného predložili aj ďalší osem členovia rady fondu alebo jeho dozornej rady (F. V. J., D. P. X., X. X. A., X. F. O., V.R., F. K. V., L. P. V., X. U. X.), a to k dohode s rovnakým obsahom činnosti. K dohode zo dňa 08. 10. 2010 bol v archíve nájdený výstup bez dátumu označený ako analýza čerpania finančných zdrojov pôžičkového fondu pre začínajúcich pedagógov, ktorý podľa obsahu vypracovala ekonómka fondu p. X.. Dokument predstavuje zhrnutie vyjadrení jednotlivých členov rady fondu prednesených na jej zasadnutiach, nie je vypracovaním zadanej úlohy. Totožný výstup predložili ďalší 11 členovia rady fondu alebo dozornej rady (D. P. X., X. U. X., L. P. V., F. V. J., X. X. X., X. X. A., F. X. P., X. V.R., X. F. O., D. I. T., F. K. V.), a to k dohode s rovnakým obsahom činnosti. K dohode zo dňa 14. 06. 2010 bol nájdený výstup zo dňa 23. 06. 2010 - znenie štatútu fondu, v ktorom neboli riešené zmeny súvisiace so zmenou sadzobníka poplatkov a náhrad. Z obsahu výstupu vyplýva, že pripomienky k dokumentu vypracovala predsedníčka rady fondu F. V. J.. Predmetom dohody zo 14. 06. 2010 bola príprava návrhu na dopracovanie štatútu fondu v súlade so zmenami súvisiacimi so zmenou sadzobníka poplatkov. Zadaná úloha a výstupný materiál sú v rozpore. K dohode z 08. 06. 2010 bol nájdený výstup bez dátumu označený ako na zasadnutie dňa 23. 03. 2010 pripraviť návrhy na úpravu sadzobníka poplatkov a náhrad od 01. 07. 2010, čo obsahovo s predmetom citovanej dohody (príprava podkladov na zmenu štatútu fondu v súvislosti s úpravou spoplatnenia predčasného splatenia pôžičiek na zasadnutie rady a dozornej rady konané 09. 06. 2010) nesúvisí. Totožný výstup predložili aj iní členovia rady fondu alebo dozornej rady. Odvolateľ namietol jasnosť, logickosť, zrozumiteľnosť, presvedčivosť a vierohodnosť výpovede svedka D. K. I. na pojednávaní 24. 03. 2015, ktorú nepovažuje za hodnoverný dôkaz. Dôkazom, ktorý má preukazovať vykonanie prác nie je len strohé konštatovanie svedka a žalovaného, že práce boli vykonané niekedy ústne, niekedy e-mailom. Žalovaný dôkazné bremeno neuniesol.

Výška odplaty uvedená v sporných dohodách je neadekvátna, okresný súd nevykonal dokazovanie ani ohľadom hodnoty týchto prác.

Kontrola hospodárenia žalobcu prebehla v roku 2012 z podnetu NR SR z roku 2011, kedy si kompetentní všimli určité nezrovnalosti. Kontrolné dokumenty, napríklad aj výročnú správu vyhotovovala rada fondu a schvaľovala dozorná rada, to znamená tie isté osoby, ktorým boli ako zamestnancom neoprávnené vyplácané finančné prostriedky. Vo fonde bol v uvedenom období narušený kontrolný mechanizmus a existoval konflikt záujmov určitých osôb (štatutár - zamestnávateľ, člen rady - zamestnanec). Štatutár zodpovedal rade fondu, rada fondu zodpovedala dozornej rade a dozorná rada kontrolovala celý fond. Odvolateľ si uplatnil trovy celého, aj odvolacieho konania a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel, alebo aby v prípade nestotožnenia sa s právnou argumentáciou odvolateľa napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že ak by nenadobudol status zamestnanca žalobcu, nemohol by uzatvorením dohôd o vykonaní práce porušiť § 5 ods. 4 zákona. Ak sú dohody neplatné podľa § 39 OZ, ide o neplatnosť pracovnoprávných vzťahov, na ktorú treba aplikovať § 17 ods. 3 Zákonníka práce. Zopakoval tvrdenie o spôsobení neplatnosti právneho úkonu žalobcom, ktorý predložil žalovanému návrh na uzatvorenie jednotlivých dohôd spolu s výškou odmeny, čo potvrdila výpoveď žalovaného aj svedka D. I.. Žalovaný ďalej zdôraznil svoju dobromyseľnosť aj to, že žiadna z činností, ktorá bola predmetom dohôd nespádala do náplne činností vykonávaných členmi rady fondu v zmysle § 4 zákona. Na základe dohôd žalovaný vypracovával vo svojom voľnom čase materiály, ku ktorým si podklady obstarával výlučne sám. Podľa charakteru zadaných úloh žalovaný komunikoval a stretával sa s pedagógmi, ktorí mali dostať pôžičku a podľa ich sociálnej situácie, aprobácie a požadovanej výšky pôžičky spracovával návrhy na ich poskytnutie. Tieto stretnutia prebiehali v rámci celého Banskobystrického kraja, žalovaný za pedagógmi cestoval vo voľnom čase svojím súkromným vozidlom. Aj podklady potrebné pre vypracovanie návrhu zmien štatútu získaval žalovaný sám pri stretnutiach s poslancami NR SR, s ktorými analyzoval a rozoberal pripravované návrhy, ďalej na stretnutiach s odborníkmi v oblasti školstva, materiály konzultoval s právnikmi na odboroch školstva samosprávneho kraja a mestských úradoch. Ak by tieto činnosti neuskutočnil žalovaný, musel by si ich žalobca zabezpečiť iným spôsobom aj ich zaplatiť. Nešlo o činnosti spadajúce do povinností člena rady. Na uvedenú situáciu nie je možné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom

obohatení, pretože nespádajú medzi všeobecné ustanovenia v zmysle odkazu § 1 ods. 4 Zákonníka práce. Podľa § 222 Zákonníka práce o bezdôvodnom obohatení by mal žalovaný žalobcovi vrátiť vyplatenú odmenu a žalobca žalovanému peňažnú náhradu za výkony, ktoré boli na základe dohôd o vykonaní práce vykonané. Podľa § 17 ods. 3 Zákonníka práce by mal žalovaný právo od žalobcu požadovať náhradu škody vzniknutej na základe neplatných dohôd vo forme odmeny za vykonané pracovné úlohy, ktorá by mu v prípade vrátenia plnenia žalobcovi nebola vyplatená, čo je možné definovať ako škodu. Navrhol zamietnutie odvolania žalobcu, uplatnil si právo na náhradu trov konania.

4. Žalobca dal v replike do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 435/2014 zo dňa 29. 06. 2016 vydané v skutkovo podobnej právnej veci uvedúc, že v danom prípade aplikácia Zákonníka práce a ustanovenia jeho § 17 ods. 3 nie je prípustná. Podľa NS SR je namiesto otázka, či účastníci uzatvárali zmluvy na podklade skutočnej, vážnej vôle a zámeru vyvolať ich právne účinky (vznik pracovnoprávneho vzťahu), alebo takto obchádzali zákon a absenciu jeho ustanovení umožňujúcich odmeňovanie členov rady fondu. Základnými znakmi pracovnoprávneho vzťahu je osobná závislosť a podriadenosť zamestnanca svojmu zamestnávateľovi, výkon práce v mene zamestnávateľa na základe jeho pokynov a za odplatu. Ak vzťah strán sporu nespĺňa tieto znaky, potom je aplikácia Zákonníka práce vylúčená. Žalovaný podľa žalobcu nenadobudol štatút zamestnanca, lebo sporné dohody o vykonaní práce boli v rozpore so zákonom. K vzniku škody na ťarchu zamestnanca predpokladanej hypotézou § 17 ods. 3 Zákonníka práce nedošlo. Pri zodpovedaní otázky, či činnosti zo sporných dohôd o vykonaní práce boli vykonávané nad rámec funkcie člena rady fondu neboli zohľadnené zákonné ustanovenia, štatút fondu, ani výpoveď svedka F.. P. A.. Nebolo preukázané reálne vykonanie činností vyplývajúcich zo sporných dohôd žalovaným.

5. Žalovaný v duplike poukázal na to, že Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 5Cdo 435/2014 z 29. 06. 2016 zrušil rozhodnutie krajského súdu len v dôsledku procesných chýb. Skutočnosť, že činnosti, ktoré boli predmetom dohôd o vykonaní práce presahovali pôsobnosť rady fondu preukazuje aj jeho štatút platný a účinný v čase výkonu týchto činností, a to § 10 ods. 4 písm. b), podľa ktorého za činnosť oddelení zodpovedajú vedúci oddelenia, ktorí sa zúčastňujú v spolupráci s ostatnými útvarmi najmä na príprave podkladových materiálov na rokovanie rady a dozornej rady fondu a podľa písmena g) na zabezpečovaní styku s klientmi. A contrario tieto činnosti nemohli spadať do pôsobnosti člena rady fondu. Obdobne podľa § 8 ods. 4 písm. g) riaditeľ fondu zodpovedá za vypracovanie návrhov štatútu fondu, rokovacieho poriadku jeho rady a ich predloženie rade fondu na schválenie, keď riaditeľ bol zamestnanec fondu, ktorý za túto činnosť poberal odmenu. Ani tieto činnosti nemohli spadať do pôsobnosti rady fondu.

6. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané za účinnosti procesného kódexu, ktorým bol Občiansky súdny poriadok účinný do 30. 06. 2016. Od 01. 07. 2016 sú súdy povinné aplikovať Civilný sporový poriadok v zmysle jeho § 470 ods. 1 (prechodné ustanovenie). Zohľadňujúc vzájomnú súvzťažnosť ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje, že nová právna úprava síce vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (§ 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok odvolaní podaných do 30. júna 2016, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (§ 470 ods. 2 CSP).

7. Odvolací súd po zistení, že odvolanie podala včas strana sporu proti rozsudku, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania žalobcu (§ 380 ods. 1 CSP). Žalobca podal odvolanie formálne voči celému rozsudku, ale z obsahu odvolania vyplýva, že sa de facto odvolal proti prvému výroku o zamietnutí žaloby, od ktorého je závislý výrok o náhrade trov konania (§ 379 písm. a) CSP). Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, preto celý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b), c) CSP). Dokazovanie, ktoré je potrebné vykonať, presahuje rámec odvolacieho konania (konanie na odvolacom súde, ktorý rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiam súdu prvej inštancie, nemá nahrádzať konanie na súde prvej inštancie).

8. K námietke odvolateľa o nedostatočnom zdôvodnení rozsudku súdom prvej inštancie odvolací súd pripomína, že súčasťou práva na spravodlivý proces je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie

rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220 ods. 2 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť. Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodnil zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne A. c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30).

9. Okresný súd posúdil obsahové náležitosti 7 dohôd o vykonaní práce, uzatvorených v časovom rozpätí od 14. 12. 2009 do 20. 04. 2011 medzi Pôžičkovým fondom pre začínajúcich pedagógov so sídlom v Bratislave a žalovaným ako súladné s § 226 Zákonníka práce a ustálil, že založili pracovnoprávny vzťah (nie pracovný pomer) bez toho, aby sa zaoberal tým, či žalovanému vznikol štatút zamestnanca a žalobcovi štatút zamestnávateľa podľa § 11 Zákonníka práce, najmä či žalovaný vykonával pre žalobcu závislú prácu. Výkon závislej práce je totiž základným kritériom vymedzenia pojmu zamestnanec v zmysle § 11 ods. 1 Zákonníka práce. Charakteristickou črtou závislej práce obsiahnutej v § 1 ods. 2, 3 Zákonníka práce je jej výkon v osobnej a hospodárskej závislosti voči zamestnávateľovi. Osobná závislosť voči zamestnávateľovi je daná podriadenosťou zamestnanca voči zamestnávateľovi. Zamestnanec v závislej práci vykonáva prácu podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, za mzdu alebo odmenu, v pracovnom čase, výrobnými prostriedkami zamestnávateľa a na jeho zodpovednosť. Naplnenie týchto atribútov môže okresný súd zistiť iba vylúčením žalobcu a žalovaného k obsahu každej dohody (toho, čo na jej základe malo byť vykonané, či a aké pokyny žalobca udeľoval pri napĺňaní obsahu tej-ktorej dohody, kto hradil náklady s tým spojené a niesol zodpovednosť). Po takomto doplnení dokazovania súd prvej inštancie posúdi charakter sporného vzťahu a otázku, či mohol mať znaky pracovnoprávneho vzťahu aj s odkazom na relevantné ustanovenia zákona č. 471/2002 Z. z., ktoré sú celkom jednoznačné.

10. Pri posudzovaní sporného vzťahu je potrebné zistiť aj vôľu zmluvných strán, najmä či skutočne smerovala k uzatvoreniu dohody o vykonaní práce z hľadiska jej atribútov uvedených v § 11 a § 1 ods. 2 Zákonníka práce, alebo dochádzalo k obchádzaniu zákona č. 471/2002 Z. z., najmä jeho § 3 ods. 9. Ak by išlo o simuláciu zákonom nedovoleného konania, potom sa s poukazom na právny názor NS SR prezentovaný v uznesení zo dňa 29. 06 2016 sp. zn. 5 Cdo 435/2014 nemôžu účastníci právneho vzťahu dovoľávať právnych dôsledkov, ktoré by zo simulovaného právneho úkonu, alebo z ním zastieraného neplatného úkonu inak nastali. Ak by bolo možné urobiť záver, že právny vzťah založenými dohodami o vykonaní práce je pracovnoprávnym, potom sa spravuje ustanoveniami Zákonníka práce, inak je aplikácia jeho ustanovení, vrátane § 17 ods. 3, vylúčená.

11. Ak sú dohody o vykonaní práce pracovnoprávnym vzťahom, potom sa okresný súd bude zaoberať v zmysle § 17 ods. 3 prvá veta Zákonníka práce tým, či neplatnosť právnych úkonov nespôsobil ani čiastočne žalovaný, ktorý uviedol, že mal vedomosť o tom, že člen rady nemôže byť zamestnancom fondu, preto boli dohody uzatvárané tak, že nie je zamestnancom fondu (pojednávanie 20. 11. 2014 č. I. 214). Legitímne očakávanie jednotlivca sa môže vzťahovať len na to, čo je v súlade s právom a dlhodobá prax uzatvárania dohôd o vykonaní práce s členmi rady nie je dostatočným základom pre aplikáciu tohto princípu, na čo poukazuje aj NS SR v uznesení sp. zn. 5Cdo 435/2014 vydanom v obdobnej právnej veci.

12. Okresný súd ďalej udáva, že v prípade, ak by došlo k zaviazaniu žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi, vznikla by na jeho strane ujma vo forme majetkovej škody zodpovedajúcej odmene, na ktorú má žalovaný nárok za vykonanú prácu. Škodou je potrebné rozumieť jednak skutočnú škodu (o ktorú sa zmenšil majetok poškodeného), jednak škodu inú (ušlý zisk, o

ktorý sa majetok poškodeného nezväčšil), pričom musí byť preukázaná aj príčinná súvislosť medzi neplatnosťou právneho úkonu a vznikom škody. Naplnenie týchto znakov, ako uvádza odvolateľ, okresný súd neskúmal. Odvolací súd dopíňa, že nositeľom dôkazného bremena na preukázanie výlučnej účasti alebo spoluúčasti zamestnávateľa na spôsobení škody, príčinnej súvislosti medzi neplatnosťou právneho úkonu a vznikom škody je zamestnanec.

13. Záverom odvolací súd dáva do pozornosti, že zákonom č. 396/2012 Z. z. o Fonde na podporu vzdelávania bol s účinnosťou od 01. 01. 2013 zrušený Pôžičkový fond pre začínajúcich pedagógov aj zákon č. 471/2002 Z. z. o Pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov. Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 396/2012 Z. z. je právnym nástupcom Pôžičkového fondu pre začínajúcich pedagógov Fond na podporu vzdelávania, na ktorý prešli k 1. januáru 2013 práva a povinnosti vyplývajúce zo zmlúv, ktoré uzatvoril Pôžičkový fond pre začínajúcich pedagógov podľa doterajších predpisov vrátane tých práv a povinností, záväzkov a pohľadávok, ktoré vyplývajú zo zmlúv o pôžičke alebo vznikli na základe týchto zmlúv. Súd prvej inštancie túto zmenu, za dodržania procesnej právnej úpravy, zohľadní v ďalšom konaní.

14. O náhrade trov celého, teda aj odvolacieho konania, rozhodne aj bez návrhu súd prvej inštancie v novom rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 396 ods. 3, § 262 ods. 1 CSP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).